

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/6455.**

Benyújtás dátuma: **2019-06-11 19:42**

Parlex azonosító: **QMG68QVT0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes**

Előadó: **Gulyás Gergely, Miniszterelnökséget vezető miniszter**

Törvényjavaslat címe: **A magyar állampolgársággal összefüggő egyes törvények módosításáról**

A Kormány nevében mellékelten benyújtom a magyar állampolgársággal összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslatot.

A törvényjavaslat 9. §-a, 10. § a)-c) pontja és 11. §-a az Alaptörvény G) cikk (4) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül, ezért elfogadásához a jelen lévő országgyűlési képviselők kétharmadának „igen” szavazata szükséges.

2019. évi törvény

a magyar állampolgársággal összefüggő egyes törvények módosításáról

1. A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény módosítása

1. §

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 14. § m) pontja a következő mk) alponttal egészül ki:

(A nyilvántartás szervei az általuk kezelt adatokat az alábbi forrásból gyűjtik:
az állampolgársági ügyekben eljáró szerv értesítése)

„mk) a honosított arcképmásáról és aláírásáról;”

2. §

Az Nytv. 29. § (15) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(15) A személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolványok kiadására irányuló kérelem – jogszabályban meghatározott kivétellel – csak személyes megjelenéssel terjeszthető elő. Jogszabályban meghatározott esetekben a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány hivatalból is kiállítható.”

3. §

Az Nytv. 29/A. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A honosítási kérelmet előterjesztő polgár ujjnyomatát a kijelölt kormányhivatal az állampolgársági eskü vagy fogadalom letételéig, legfeljebb azonban a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény 16. § (6) bekezdésében meghatározott időpontig jogosult kezelni. A honosítási kérelmet előterjesztő polgár ujjnyomatát a kijelölt kormányhivatal a tároló elemen csak akkor helyezheti el, ha a polgár a 12. életévét legkésőbb az állampolgársági eskü vagy fogadalom letételének napján betölti.”

4. §

Az Nytv. 29/B. §-a a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A 29. § (7) bekezdés b) pontja szerinti ujjnyomatot – ha azt az állandó személyazonosító igazolvány tároló eleme tartalmazza – a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány kiadása iránti kérelem előterjesztésekor az eljáró hatóság a személyazonosítás céljából összeveti a polgár ujjnyomatával, kizárólag abból a célból, hogy a személyazonosság igazolására bemutatott állandó személyazonosító igazolvány és a polgár közötti kapcsolat kétséget kizáróan megállapítható legyen. Az eljáró hatóság az összevetés elvégzéséig kezelheti az ujjnyomatot.”

5. §

Hatályát veszti az Nytv.

- a) 4. § (3) bekezdés b) pontjában az „az (1) bekezdés c) pontja szerinti külföldön élő polgár, valamint” szövegrész,
- b) 14. § m) pontjának mj) alpontjában és 29/E. § (3) bekezdésében a „magyarországi lakóhellyel rendelkező” szövegrész,
- c) 29/A. § (3) bekezdésében az „a magyarországi lakóhellyel rendelkező polgár esetén” szövegrész.

2. A magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény módosítása

6. §

(1) A magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény (a továbbiakban: Ápt.) 14. § (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az állampolgársági kérelem – kormányrendeletben meghatározott formanyomtatványok szerint – tartalmazza az érintett)

„a) születési családi és utónevét, házassági családi és utónevét, korábbi házassági családi és utónevét (a továbbiakban együtt: név), születési helyét és idejét, anyja születési családi és utónevét, nemét,”

(2) Az Ápt. 14. § (5) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az állampolgársági kérelemhez)

„a) a külföldi okiratot eltérő nemzetközi szerződés, az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa vagy viszonyossági gyakorlat hiányában – ha ennek kormányrendelet szerinti elháríthatatlan akadálya nincs – diplomáciai felülhitelesítéssel,”

(ellátva kell csatolni.)

7. §

(1) Az Ápt. 16. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A személyazonosság megállapítása céljából az állampolgársági eskü vagy fogadalom tétel helye szerint illetékes polgármester vagy konzuli tisztviselő a hivatalból kiállított állandó személyazonosító igazolvány, valamint a személyazonosságot igazoló érvényes igazolványa alapján azonosítja a honosított személyt.”

(2) Az Ápt. 16. §-a a következő (5)-(6) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A honosított személy akkor tehet esküt vagy fogadalmat, ha a részére hivatalból kiállított állandó személyazonosító igazolvány alapján megállapítható, hogy a honosított és az eskü vagy fogadalom letétele céljából megjelent személy azonos.

(6) Ha az állampolgársági eskü vagy fogadalom letételére a felhívás kézbesítésétől számított egy

éven belül, a honosított hibájából nem kerül sor, a honosítási, visszahonosítási határozat hatályát veszti, és a honosítási okiratot a felhívás kézbesítésétől számított 13 hónap elteltével a polgármester vagy a konzuli tisztviselő a soron következő diplomáciai posta útján megküldi az állampolgársági ügyekben eljáró szervnek. Ha a 4. § (3), (3a), (6) és (7) bekezdése alapján honosított, illetve az 5. § alapján visszahonosított személy a (3) bekezdés szerinti kérelmet terjeszt elő, akkor a határidőt az első felhívás kézbesítésétől kell számítani.”

8. §

Az Ápt. 19. § (3) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az állampolgársági eljárás során a miniszter és az állampolgársági ügyekben eljáró szerv)

„b) adatot kérhet és betekinthez a személyiadat- és lakcímnnyilvántartásba, az idegenrendészeti nyilvántartásba, a menekültügyi nyilvántartásba, az útiokmány-nyilvántartásba, valamint a kérelmezőre vonatkozó idegenrendészeti és menekültügyi eljárások irataiba;”

9. §

Az Ápt. 23. § (1) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(E törvény alkalmazásában – a lakcímbelentés napjától – Magyarországon lakik az a lakóhellyel rendelkező nem magyar állampolgár,)

„b) akit menekültként vagy oltalmazottként elismertek, valamint”

10. §

Az Ápt.

a) 4. § (2) bekezdésében a „megelőzően legalább három évig” szövegrész helyébe a „megelőző három éven át” szöveg,

b) 4. § (4) bekezdésében a „megelőzően legalább öt” szövegrész helyébe a „megelőző öt” szöveg,

c) 9. § (1) bekezdésében a „tíz” szövegrész helyébe a „húsz” szöveg,

d) 17. § (9) bekezdésében az „érdemi vizsgálat nélküli elutasításáról” szövegrész helyébe a „visszautasításáról” szöveg,

e) 20/A. § (3) bekezdésében az „A névmódosítást az állampolgársági ügyekben eljáró szerv engedélyezi.” szövegrész helyébe az „A névmódosításról az állampolgársági ügyekben eljáró szerv dönt.” szöveg

lép.

11. §

Hatályát veszti az Ápt. 4. § (8) bekezdésében a „vagy korlátozottan cselekvőképes” szövegrész.

3. A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény módosítása

12. §

A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény 21/B. §-a a következő (9) bekezdéssel egészül ki:

„(9) A második biometrikus adatot a személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány kiadása iránti kérelem előterjesztésekor az eljáró hatóság személyazonosítás céljából összeveti a polgár ujjnyomatával, kizárólag abból a célból, hogy a személyazonosság igazolására bemutatott útlevél és a polgár közötti kapcsolat kétséget kizáróan megállapítható legyen. Az eljáró hatóság az összevetés elvégzéséig kezelheti a második biometrikus adatot.”

4. Záró rendelkezések

13. §

Ez a törvény 2020. január 1-jén lép hatályba.

14. §

E törvény 9. §-a, 10. § a)-c) pontja és 11. §-a az Alaptörvény G) cikk (4) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

Általános indokolás

(Az indokolás az Indokolások Tárában közzétételre kerül.)

A hatályos szabályozás alapján a honosítást, visszahonosítást követően jelenleg is hivatalból kerül kiállításra az állandó személyazonosító igazolvány annak a magyarországi lakóhellyel rendelkező polgárnak, aki - a köztársasági elnök által kiadott honosítási, visszahonosítási okirat alapján - az állampolgársági eskü vagy fogadalom letételével magyar állampolgárságot szerzett. A magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény (a továbbiakban: Ápt.) módosításával összefüggésben a tervezet javaslatot tesz a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény módosítására, amelynek értelmében az egyszerűsített honosítással magyar állampolgárságot szerző, külföldön élő polgárok (az állampolgársági eskü/fogadalom letételét követően: külföldön élő magyar állampolgárok) esetében is megvalósul az állandó személyazonosító igazolvány hivatalból történő kiállítása. A modern, ügyfélbarát közigazgatás alapelveinek megfelelően a módosítás alapján kiterjesztésre kerül az „egyablakos” ügyintézés, amely egyszerre csökkenti az ügyféloldali és hosszútávon a közigazgatás oldalán jelentkező adminisztratív terheket. A módosítás a bürokráciacsökkentő hatása mellett mind a honosítási eljárás során, mind a későbbi okmánykiállítás során közvetetten hozzájárul a személyazonosság hatékonyabb ellenőrzéséhez is.

A magyar állampolgárság visszavonásának jogintézménye jelenleg csak a visszaéléseket követően, azok utólagos feltárása után biztosít lehetőséget jogkövetkezmény alkalmazására, azonban a kellő ellenőrzési lehetőséget biztosító jogi eszközök megteremtésével és azok fokozott alkalmazásával a megelőzésre is nagyobb hangsúlyt kell fektetni, így a személyazonosító igazolvány hivatalból történő kiállítása ehhez is megfelelő intézkedést jelent.

Mindezek érdekében a módosítás lehetőséget biztosít arra, hogy a honosítást kérelmező személy arcképmása és ujjnyomata a kérelem beadásakor rögzítésre kerüljön. A kérelmező számára (a honosítási kérelem elbírálásával egyidejűleg) hivatalból személyazonosító igazolvány kerül kiállításra, a fenti biometrikus adatok rögzítése ennek érdekében történik. Mindez hozzájárul ahhoz, hogy az állampolgársági eskü vagy fogadalom alkalmából a magyar hatóság előtt személyesen megjelenő honosított személyazonosságának ellenőrzése kétséget kizáró módon megvalósítható legyen. Azokban az esetekben, amikor megállapításra kerül, hogy az állampolgársági eskü/fogadalom letételére nem a kérelmet benyújtó személy jelentkezett, az eskü/fogadalom letételében résztvevő hatóság megtagadja az eskü/fogadalom letételében való közreműködést és így a magyar állampolgárság megszerzésére nem kerülhet sor.

Valamennyi állampolgárra vonatkozó és az okmányokkal való visszaélések megakadályozásához hozzájáruló intézkedésként a módosítás mind a személyazonosító, mind az úti okmányok vonatkozásában lehetővé teszi azt, hogy az új személyazonosító, illetve úti okmány kiadására irányuló eljárásban az okmányon tárolt ujjnyomat a kérelmező személyazonosságának

ellenőrzése érdekében összevetésre kerüljön az újabb okmány kiállítására irányuló kérelemben rögzített ujjnyomattal.

Az Ápt. 9. § (1) bekezdése értelmében attól a személytől, aki magyar állampolgárságát a jogszabályok megszegésével, így különösen valótlan adatok közlésével, illetve adatok vagy tények elhallgatásával a hatóságot félrevezetve szerezte meg, a magyar állampolgárságot visszavonják és egyben a magyar útlevelel való jogosultsága is megszűnik. 2019 májusáig a köztársági elnök 177 főtől vonta vissza a magyar állampolgárságot. Tekintettel arra, hogy a magyar állampolgárság csalárd módon történő megszerzése alkalmas a magyar állampolgárságba és annak megszerzésébe vetett közbizalom megingatására, így a magyar állampolgárság visszaélésel történő megszerzése esetén alkalmazható jogkövetkezmény vonatkozásában indokolt a jelenlegi tíz éves időtartam húsz évre történő meghosszabbítása. A módosítás révén a magyar állampolgárság rosszhiszemű, a hatóság megtévesztésével történő megszerzése esetén a magyar állampolgárság akár húsz éven belül is visszavonható lesz. Az Ápt. magyar állampolgárság megszűnésével kapcsolatos rendelkezésének a módosítása az Alaptörvény G) cikke értelmében sarkalatosnak minősül.

Az Ápt. módosítása mindezek mellett a gyakorlatban felmerült, a jogértelmezést és a jogalkalmazást segítő, továbbá jogszabályi koherenciát biztosító módosításokat tartalmaz.

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

Részletes indokolás

1. §

A rendelkezés célja a személyiadat- és lakcímnnyilvántartás adatforrásainak kiegészítése az állampolgársági ügyekben eljáró szervnek a honosítottak kérelmet átvevő hatóság által rögzített arcképmásával és aláírásával.

2. §

A módosítás megteremti annak lehetőségét, hogy – jogszabályban meghatározott ügyekben – bármely, személyazonosság igazolására alkalmas irat hivatalból, nyilvántartási adatok alapján kiállítható legyen.

3. §

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény

módosítása az állandó személyazonosító igazolvány hivatalból történő kiállításával összefüggő adatkezelés jogalapját teremti meg valamennyi – nemcsak a Magyarországon lakóhellyel rendelkező – honosított, visszahonosított számára. A módosítás a modern, ügyfélbarát közigazgatás alapelveinek megfelelően kiterjeszti az „egyablakos” ügyintézést a személyazonosító igazolvány kiállításához szükséges adatok honosítási, visszahonosítási kérelem átvételével egyidejűleg történő felvételezésével. A módosítás egyúttal a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény (a továbbiakban: Ápt.) rendelkezéseivel összhangban határozza meg az ujjnyomat kezelésére vonatkozó határidőt.

4. §

Valamennyi állampolgárra vonatkozó és az okmányokkal való visszaélések megakadályozásához hozzájáruló intézkedésként a módosítás lehetővé teszi azt, hogy az új személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány kiadására irányuló eljárásban a személyazonosító igazolványon rögzített ujjnyomat – ha azt az állandó személyazonosító igazolvány tároló eleme tartalmazza – a kérelmező személyazonosságának ellenőrzése érdekében összevetésre kerüljön az újabb okmány kiállítására irányuló kérelemben rögzített ujjnyomattal. Az ujjnyomat mint biometrikus azonosító az elektronikus személyazonosító igazolványon elhelyezett tároló eszköz (chip) potenciális adattartalma (a polgár szabadon dönt arról, hogy az igazolvány kiállításakor ad-e ujjnyomatot vagy nem), mely semmiféle nyilvántartásban nem kerül elhelyezésre, csak az okmányon kerül tárolásra. (A módosítás természetesen nem teszi kötelezővé a személyazonosító igazolványon az ujjnyom rögzítését, az továbbra is opcionális marad.)

5. §

Jelenleg a személyazonosító igazolvány kiállítása honosítottak, visszahonosítottak esetében csak magyarországi lakóhely esetén lehetséges. E § ezért a Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező honosítottak, visszahonosítottak részére hivatalból történő személyazonosító igazolvány kiállítást biztosító hatályon kívül helyező rendelkezéseket tartalmazza.

6. §

Az állampolgársági kérelem adattartalmának módosítása gyakorlati tapasztalatok alapján indokolt. A kérelmezők több esetben az anya házassági nevét adják meg a kérelmen, és emiatt a honosítási eljárásban az Ápt. 19. § (3) bekezdés d) pontja szerint a rendőrségtől és a nemzetbiztonsági szolgálattól történő véleménykérést meg kell ismételni az anya születési és családi nevére nézve, mivel a kérelmező anyjának adatai is beletartoznak az azonosításba. Az anyja neve adat pontosítása a honosítási kérelem formanyomtatványokon is indokolt.

Az egyes közokiratoknak az Európai Unión belüli bemutatására vonatkozó előírások egyszerűsítése révén a polgárok szabad mozgásának előmozdításáról és az 1024/2012/EU rendelet módosításáról szóló, 2016. július 6-i (EU) 2016/1191 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: Rendelet) könnyítéseket vezetett be az Európai Unió tagállamainak hatóságai által kiállított közokiratok elfogadása, felülhitelesítése és a hiteles fordítások

vonatkozásában. A módosítás a közvetlenül alkalmazandó Rendeletre utaló szövegpontosítást tartalmaz.

7. §

Az Ápt. 16. §-ának módosítása a hivatalból kiállított személyazonosságot igazoló igazolvány alapján az állampolgársági eskü, illetve fogadalom alkalmából a magyar hatóság előtt személyesen megjelenő honosított személyazonossága ellenőrzését az arcképmása ellenőrzésével biztosítja. Ennek célja az állampolgársági esküt/fogadalmat tevő, valamint az állampolgárságot kérelmező személy azonosságának kétséget kizáróan történő megállapításának biztosítása. Azokban az esetekben, amikor megállapításra kerül, hogy az állampolgársági eskü/fogadalom letételére nem a kérelmet benyújtó személy jelentkezett, az eskü/fogadalom letételében résztvevő hatóság megtagadja az eskü/fogadalom letételében való közreműködést és így a magyar állampolgárság megszerzésére nem kerülhet sor.

A rendelkezés megállapítja, hogy a honosítási, visszahonosítási határozat az eskü- vagy fogadalomtételre történő felhívást követő egy év elteltével hatályát veszti, továbbá rögzíti, hogy ez esetben a honosítási okiratot meg kell küldeni az állampolgársági ügyekben eljáró szervnek.

8. §

Az állampolgársági szakterület Budapest Főváros Kormányhivatalába történt integrációjával a Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal idegenrendészeti és menekültügyi iratanyagaiba történő betekintés korlátozottabbá vált, ugyanakkor a honosítási kérelem elbírálása szempontjából a kérelmező idegenrendészeti vagy menekültügyi iratanyaga a kérelmező Magyarországra érkezésének körülményeivel, megélhetésével, lakhatásával, családi állapotával kapcsolatban számos fontos információval szolgál, ezért szükséges a betekintés lehetővé tétele.

9. §

A módosítás biztosítja, hogy az Ápt. 4. § (1) bekezdése alkalmazása szempontjából az oltalmazottként elismert személyként történő Magyarországon tartózkodást is figyelembe lehessen venni.

10. §

A módosítás az Ápt. 4. § (1) bekezdés *a*) pontjában foglaltakkal összhangban pontosítja az Ápt. 4. § (2) és (4) bekezdését, amely alapján egyértelművé válik, hogy a kérelem előterjesztését közvetlenül megelőző három, illetve öt éves időszakot kell figyelembe venni.

A módosítás a magyar állampolgárság megszerzésétől számított tíz év helyett húsz évben határozza meg azt az időtartamot, ameddig a magyar állampolgárság visszavonható.

A szövegcsere rendelkezések szövegpontosításokat tartalmaznak, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvénnyel való összhangot biztosítja.

11. §

Az Ápt. 7. § (1) bekezdése alapján a korlátozottan cselekvőképese személy helyett nem a törvényes képviselője, hanem maga tesz állampolgársági esküt vagy fogadalmat, amely feltételezi a magyar nyelvtudást. Erre figyelemmel a nyelvtudás vizsgálatára vonatkozó rendelkezés során indokolt csak a cselekvőképtelen személyekről rendelkezni.

12. §

A külföldre utazásról szóló 1998. évi XII. törvény 21/B. § kiegészítése az Nytv. módosításához kapcsolódik, amely megteremti annak a lehetőségét, hogy az állandó személyazonosító igazolvány tároló elemén elhelyezett ujjnyomat az újabb személyazonosság igazolására alkalmas hatósági igazolvány kiadására irányuló kérelem előterjesztésekor összevetésre kerüljön az okmány igénylésekor rögzített ujjnyomattal annak érdekében, hogy a személyazonosság igazolására bemutatott útleveél és a polgár közötti kapcsolat kétséget kizáróan megállapítható legyen.

13. §

Hatályba léptető rendelkezés.

14. §

Sarkalatossági záradék.